

„Jeśli się za to nie zabierzemy, to za 10 lat co drugi Polak wchodzący na rynek pracy będzie funkcjonalnym analfabetą. Czytanie książek uczy rozumienia tekstu, rozumienia rzeczywistości, uruchamia wyobraźnię. Jeśli nauczymy młodych ludzi kreatywnego operowania obrazem, słowem, dźwiękiem, to nie będą w pracy myśleć schematycznie”.

Michał Boni

(Boni odpowiada Balcerowiczowi: zaciskanie pasa to żadna reforma, „Gazeta Wyborcza”, luty 2011 r.)

List otwarty do Ministra Administracji i Cyfryzacji Michała Boniego w obronie bibliotek szkolnych

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracamy się do Pana Ministra z apelem o rezygnację z pomysłu zmiany statusu bibliotek szkolnych poprzez „stworzenie możliwości wykonywania zadań biblioteki szkolnej przez bibliotekę publiczną”. Umieszczenie takiego założenia w projekcie *ustawy o poprawie warunków świadczenia usług przez jednostki samorządu terytorialnego* **stworzy przyzwolenie prawne na masową likwidację bibliotek szkolnych**. Prosimy o podjęcie rzeczywistych starań o edukację czytelnictwem i informacyjną młodego pokolenia.

- To ewidentna próba poszukiwania iluzorycznych oszczędności i przejaw myślenia z perspektywą sięgającą jedynie do końca „rocznego budżetu”.
- To pogłębianie fatalnych wskaźników czytelnictwa (ponad połowa dorosłych Polaków nie czyta książek).
- To przejaw całkowitej nieznajomości nowoczesnych trendów w edukacji.
- To wyraz urzędniczej niefrasobliwości i przykład przeprowadzania testów na „żywym organizmie” – uczniach.
- To wyraz nieznajomości misji biblioteki szkolnej i sprowadzanie jej funkcji wyłącznie do wypożyczania książek.
- To utrudnianie spełniania ważnej roli społecznej przez biblioteki publiczne.

Edukacja jest jednym z obszarów finansowanych przez państwo, w których pochopnych oszczędności wprowadzać nie można, bo na pewno się one nie opłacą.

Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie.

Obowiązek szkolny dotyczy wszystkich. **Nie zabierajmy uczniom równych szans** poprzez likwidowanie bibliotek szkolnych. Nie pozbawiajmy ich książek oraz umiejętności

właściwego wykorzystywania współczesnych źródeł informacji. Pozwoli im to w przyszłości na korzystanie bez kompleksów m.in. z pięknych bibliotek uniwersyteckich.

Wskaźniki czytelnictwa w Polsce są zatrważające. Instytucje państwowe i organizacje społeczne prześcigają się w inicjowaniu programów zachęcających do czytania. Starają się wspierać system edukacji. Nie możemy zatem pozwolić na wprowadzenie krótkowzrocznych ograniczeń dostępu dzieci do książek, do tradycyjnych i cyfrowych źródeł wiedzy.

Szanowny Panie Ministrze, planuje Pan umożliwienie likwidowania bibliotek, określając to łączeniem „dla dobra społecznego”. Warto zwrócić uwagę, że w wyniku połączenia kilku bibliotek pozostaje tylko jedna z nich. **Zawsze skutkiem będzie utrudnienie dostępu** dla dotychczasowych użytkowników. Biblioteka szkolna znajdująca się poza terenem szkoły przestaje być biblioteką szkolną, nawet jeśli posiadałyby taką nazwę. Również biblioteką szkolną nie zostaje automatycznie biblioteka publiczna przez samo umieszczenie jej w budynku szkoły.

Połączenie biblioteki szkolnej z biblioteką publiczną **uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie obydwu.** Wspólny dla nich jest jedynie pierwszy człon nazwy. Biblioteki publiczne to bardzo ważne lokalne ośrodki krzewienia kultury i stymulowania czytelnictwa. Do realizacji tych celów dostosowują one zbiory, metody pracy, przygotowują bibliotekarzy.

Natomiast biblioteki szkolne są przede wszystkim współodpowiedzialne za osiągnięte efekty kształcenia i doskonalenie umiejętności uczenia się. Nauczyciele bibliotekarze prowadzą zajęcia bezpośrednio z uczniami, przygotowują ich do poruszania się w świecie literatury, kultury i informacji. Tylko ścisła współpraca nauczycieli bibliotekarzy z gronem pedagogicznym szkoły, znajomość uczniów i ich problemów pozwala skutecznie wyrównywać szanse, zapewnić bezpieczeństwo, promować kreatywność i tworzyć edukacyjną wartość dodaną.

Biblioteka szkolna jest tzw. biblioteką pierwszego kontaktu. Jedyną, do której uczeń nie musi się zapisywać (stając się uczniem, zostaje czytelnikiem) i do której nie musi specjalnie chodzić (ma ją na co dzień w szkole). Dzięki temu biblioteka szkolna odgrywa ważną rolę w edukacji czytelniczej dzieci. To biblioteka szkolna rozwija, a często inicjuje potrzebę sięgania po książki, decydując tym samym o czytelnictwie społeczeństwa w późniejszych latach.

Jedną z podstawowych funkcji biblioteki szkolnej jest wyrównywanie szans edukacyjnych. Nie każdy rodzic będzie miał czas i nie każdy (niestety) będzie czuł potrzebę chodzenia z dzieckiem do biblioteki publicznej. Oznacza to **uzależnienie edukacji czytelniczej wyłącznie od determinacji rodziców** (ponad połowa dorosłych Polaków nie czyta książek). Najmłodszy uczniowie nie pójdą sami do biblioteki publicznej, natomiast do szkolnej mogą przyjść na każdej przerwie. Trudno wyobrazić sobie sytuację, że spotykają tam dorosłych użytkowników dostępnej dla każdego biblioteki publicznej.

Od r. 2008 obowiązuje nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego. Zapisano w niej rolę biblioteki szkolnej w procesie edukacji, określono funkcje nauczyciela bibliotekarza, zawarto zalecenie współpracy wszystkich nauczycieli w korzystaniu z bibliotek, pełniących funkcje szkolnych ośrodków informacji. Obecnie nowa podstawa programowa wchodzi do pierwszych klas szkół ponadgimnazjalnych. Czy już minął czas, by stwierdzić, że niepotrzebnie?

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, zamiast umożliwić likwidację bibliotek szkolnych, powinno szukać możliwości finansowych służących dalszemu przystosowywaniu ich do wyzwań współczesności. Projekt MAiC traktujemy jako próbę **załatwiania iluzorycznych oszczędności kosztem kluczowej sprawy społecznej.**

Szanowny Panie Ministrze, skupmy się na potrzebach współczesnego świata i cywilizacyjnych szansach przyszłych pokoleń Polaków. Zamiast niszczyć, budujmy, wykorzystując istniejący potencjał. Tak jak nie może istnieć dobry uniwersytet bez dobrej biblioteki uniwersyteckiej, tak bez dobrej biblioteki nie może istnieć dobra szkoła. Liczymy, że jako **Minister Administracji i Cyfryzacji nie dopuści Pan do likwidacji żadnej biblioteki szkolnej.**

Z poważaniem

Obywatelski, niepolityczny protest.

Stop
LIKWIDACJI
BIBLIOTEK

www.stoplikwidacjibibliotek.pl